

**Одеський національний університет
імені І. І. Мечникова
Економіко-правовий факультет
Кафедра економіки та
підприємництва**

Силабус курсу

**Підприємницька діяльність
(обов'язковий)**

Обсяг	120 годин / 4 кредити ЄКТС
Семестр, рік навчання	Осінній семестр, 4 рік навчання, перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, спеціальність 193 – Геодезія та землеустрій
Дні, час, місце	Вул. Львівська, 15, НЛК № 1, за розкладом
Викладач	Арестов Сергій Вікторович, к.е.н., доцент
Е-mail	arestov@onu.edu.ua
Робоче місце	Гуманітарний корпус ОНУ, Французький б-р, 24/26, каб. 4н
Консультації	http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/epf/dystsypliny
Посилання на профіль викладача	https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/epf/kafedry-ta-inshi-strukturni-pidrozdily/theor-ecomon/staff/6006-arestov-sergij-viktorovich

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами відбувається під час лекційних та практичних занять, у дні очних консультацій, за попередньою домовленістю з викладачем – через платформу Zoom, Google Class, через соціальні мережі Viber, Telegram.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни – сучасні методи дослідження економічних процесів і явищ, сучасні підходи до суспільного розвитку, функціонування та регулювання підприємницької діяльності, формування підприємницького мислення.

Пререквізити: лекційний курс та практичні заняття з курсу викладаються після засвоєння студентами обов'язкових та вибіркових дисциплін, таких як «Вища математика», «Основи правознавства та ДУМ», «Політологія та основи соціології».

Постреквізити: після вивчення навчальної дисципліни здобувачі отримають комплексні знання щодо здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі геодезії та землеустрою, застосовувати знання у практичних ситуаціях. Знання принципів основ економіки. Здатність працювати автономно. Знати теоретичні засади підприємництва.

Метою викладання навчальної дисципліни «Підприємницька діяльність» є формування системи базових знань із організації, функціонування та правового регулювання підприємницької діяльності, а відтак формування підприємницького мислення, одержання студентами теоретичних та практичних знань щодо використання сучасних методів дослідження економічних процесів і явищ, повніше і глибше обґрунтовувати темпи і пропорції розвитку, домагатися оптимальності серед альтернативних рішень.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Підприємницька діяльність» є вивчення системи економічних відносин, категорій та законів, вивчення форм виробництва, вивчення проблем функціонування ринкової економіки, економічно обґрунтованих пріоритетів соціально-економічного розвитку суспільства, вивчення місця і ролі підприємницької діяльності, підприємств та домогосподарств в ринковій економіці.

Очікувані результати: У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- характеристику організаційно-правових форм підприємництва
- основні видів підприємницької діяльності та обмеження, при її здійсненні в сучасних умовах;
- розвиток навичок практичного застосування технології ведення бізнесу;
- обґрунтування, заснування та організації здійснення власної справ
- сучасні форми гідрометеорологічної інформації та засоби оцінки її якості;
- форми та методи гідрометеорологічного забезпечення різноманітних галузей господарства, ураховуючи їх специфічні особливості та залежність від гідрометеорологічних умов;
- основні напрямки науково-дослідницької діяльності в галузі гідрометеорологічного забезпечення господарства в Україні та в інших країнах

вміти:

- обрати вид підприємницької діяльності та спрогнозувати витрати на створення фірми;
- підготувати документи і зареєструвати фірму певної організаційно правової форми;
- укласти угоду (договір);
- розробляти заходи щодо прийняття ефективних господарських рішень
- використовувати методи оцінки показників економічної ефективності гідрометеорологічного забезпечення для визначення оптимальної стратегії споживача.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (для денної форми навчання 30 год.,

заочної форми навчання 8 год.) та практичних (для денної форми навчання 30 год., заочної форми навчання 10 год.), організації самостійної роботи студентів (для денної форми навчання 60 год., заочної форми навчання 102 год.).

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: лекція, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: мультимедійна презентація;
- практичні методи: підготовка доповідей та аналітичних повідомлень, розв'язання практичних задач.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Об'єктивні основи виникнення і розвитку підприємництва Економічна теорія як наука. Економічні потреби та теорія споживчої поведінки.

Тема 2. Сутність та функції підприємництва в ринковій економіці. Економічна свобода підприємництва. Економічна система суспільства. Відносини власності.

Тема 3. Конкуренція як засіб реалізації підприємництва. Суспільне виробництво: фактори, результати, ефективність.

Тема 4. Мотивація підприємницької діяльності. Правовий статус підприємця. Форми організації суспільного виробництва. Гроші та грошовий обіг.

Тема 5. Види та сфери підприємницької діяльності. Форми організації підприємництва. Попит та пропозиція. Рівновага ринку. Ринкова ціна і ціноутворення. Сутність ринку.

Тема 6. Підприємство як організаційна структура підприємництва. Мале підприємництво. Конкуренція і монополія в ринковій економіці.

Антимонопольна політики держави.

Тема 7. Держава та її економічні функції.

Тема 8. Організація підприємницької діяльності. Технологія створення власної справи. Фінансова система та фінансова політика.

Тема 9. Кредитна система та монетарна політика.

Тема 10. Система розподілу доходів та соціальна політика.

Тема 11. Міжнародні економічні відносини та світове господарство.

Перелік рекомендованої літератури

1. Галушка З. І., Поченчук Г. М. Економіка: теорія і практика. Підручник. Чернівці: Чернів. нац. ун-т, 2020. 232 с.
2. Горняк О. В., Матюк Т. В. Економічна теорія. Навч.-метод. посібн. Одеса: 2020. 140 с.
3. Економіка: практикум з економічної теорії, історії економіки та

- економічної думки, мікро- та макроекономіки. За ред. З.І. Галушки, Г.М. Поченчук. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т. Ю. Федьковича. 2022. 368 с.
4. Економічна теорія: підручник. За ред. В. Д. Лагутіна. Київ: Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2017. 608 с.
 5. [Економічна теорія: підручник : у 2 ч. Ч. 1 Мікроекономіка / В. Д. Лагутін, Ю. М. Уманців, К. М. Ніколаєць, та ін.; за ред. В. Д. Лагутіна. 2-ге вид., доопр., перероб. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 396 с.](#)
 6. [Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність : підручник / Е. М. Забарна, О. М. Козакова, Н. О. Задорожнюк та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 412 с.](#)
 7. Економічна теорія: підручник / за заг. ред. В.П. Яковчук. К.: Видавництво Ліра- К, 2020. 450 с.
 8. Економічна теорія: навч. посіб. / [О. В. Стефанишин та ін.]; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. 335 с
 9. Зайцев Ю. К. Сучасна політична економія як теоретична основа економічного розвитку суспільства: в 2 кн. Кн.1 Філософсько-методологічні засади архітекτονіки предмета сучасної політичної економії. Монографія. Київ: КНЕУ, 2018. 397 с.
 10. [Кокарев І. В. Основи економічної теорії : навч. посібник / І. В. Кокарев. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 100 с.](#)
 11. [Кокарев І. В. Основи економічної теорії : курс лекцій. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 220 с.](#)
 12. Пікетті Т. Капітал у ХХІ столітті. Київ: Наш формат, 2016, 696 с.
 13. Райнерт Е. С. Як багаті країни збагатили... і чому бідні країни лишаються бідними. Київ: Темпора, 2014. 444 с.
 14. Плетос С.В. Підприємницька діяльність: конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2021. 121 с. <http://eprints.library.odeku.edu.ua/id/eprint/9380>
 - 15.2. Ємець О. І. Основи підприємництва: навчальний посібник / О. І. Ємець, – Івано-Франківськ : Лілея–НВ, 2012. – 147 с.
 - 16.3. Гаєвська Л. М., Марченко О. І. Підприємницька діяльність: підручник. Ірпінь: Університет ДФС України, 2019. 500 с. (Серія «Податкова та митна справа в Україні», т. 125).
 - 17.4. Варналій З.С. Основи підприємництва: навч. посібник. 3. вид., випр. і доп. Київ: Знання-Прес, 2006. 352с.
 18. URL: <http://www.minfin.gov.ua>
 19. «Макроекономіка, мікроекономіка» [Електронний ресурс]: електрон. методичні вказівки до СРС та практичних занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, ОДЕКУ, 2017. 52 с.
 20. Арестов С.В. Аналіз діяльності підприємств туристичної галузі: конспект лекцій. Одеса, ОДЕКУ. 2022. 45 с. <http://eprints.library.odeku.edu.ua/id/eprint/9840/>

21. Арестов С. В., Бунякова Ю. Я., Попова М. О. Еколого-економічні наслідки аварії на Чорнобильській АЕС та перспективи розвитку туризму в регіоні. *Інфраструктура ринку*. № 77. 2024. С. 66-77. DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastruct77-11>

Електронні ресурси

1. Закон України «Про Державний земельний кадастр» від 07.07.2011 р. № 3613-VI <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text>
2. Закон України «Про оцінку земель» від 11 грудня 2003 р. № 1378-IV. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1378-15#Text>
3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення» від 31.03.2020 р. № 552-IX. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/552-20#Text>
4. Земельний кодекс від 20.12.2001 р. № 2768-III <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
5. Наукова бібліотека ОНУ імені І.І. Мечникова <http://lib.onu.edu.ua>
6. Офіційний вебпортал Верховної ради України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index> -
7. Постанова Кабінету Міністрів України «Порядок ведення Державного земельного кадастру» від 17.10.2012 р. № 1051-2012 -п <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1051-2012-%D0%BF#n19>
8. Репозитарій ОДЕКУ <http://www.eprints.library.odeku.edu.ua>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль:

індивідуальне / фронтальне опитування за питаннями відповідної теми та оцінювання участі у дискусійних обговореннях, оцінювання виконання доповідей, поточне тестування, вирішення задач.

Періодичний контроль:

контрольна робота.

Підсумковий контроль: залік.

Критерії оцінювання:

Вид роботи	Кількість балів
Поточний контроль:	
Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	від 0 до 2
Виконання рефератів за однією із запропонованих тем: доповідь	від 0 до 3

та демонстрація презентації	
Розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій	від 0 до 3
Поточне тестування за темами	від 0 до 3
Періодичний контроль:	
Контрольна робота	Від 0 до 25

Розподіл балів за темами:

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти за результатами поточного та підсумкового контролю

Теми занять	Кількість балів за вид роботи	Балів
Практичне заняття 1. Економічна теорія як наука. Економічні потреби та теорія споживчої поведінки	0 – 3 (опитування, розв'язання задач і вправ) 0 – 2 (доповіді/презентації)	0 – 5
Практичне заняття 2. Економічна теорія як наука. Економічні потреби та теорія споживчої поведінки	0 – 3 (опитування) 0 – 2 (поточне тестування)	0 – 5
Практичне заняття 3. Економічна система суспільства. Відносини власності	0 – 3 (опитування, розв'язання задач і вправ), 0 – 2 (поточне тестування)	0 – 5
Практичне заняття 4. Суспільне виробництво: фактори, результати, ефективність	0 – 3 (опитування, розв'язання задач і вправ), 0 – 2 (поточне тестування)	0 – 5
Практичне заняття 5. Форми організації суспільного виробництва. Гроші та грошовий обіг	0 – 3 (опитування, розв'язання задач і вправ), 0 – 2 (доповіді/презентації)	0 – 5
Практичне заняття 6. Попит та пропозиція. Рівновага ринку. Ринкова ціна і ціноутворення.	0 – 3 (опитування, розв'язання задач і вправ) 0 – 2 (доповіді/презентації)	0 – 5
Практичне заняття 7. Попит та пропозиція. Рівновага ринку. Ринкова ціна і ціноутворення.	0 – 3 (опитування, розв'язання задач, вправ) 0 – 2 (поточне тестування)	0 – 5
Практичне заняття 8. Конкуренція і монополія в ринковій економіці. Антимонопольна політики держави	0 – 3 (опитування) 0 – 2 (доповіді/презентації)	0 – 5
Практичне заняття 9. Держава та її економічні функції	0 – 3 (опитування, розв'язання задач і вправ) 0 – 2 (доповіді/презентації)	0 – 5
Практичне заняття 10. Держава та її економічні функції	0 – 3 (опитування, розв'язання задач і вправ) 0 – 2 (поточне тестування)	0 – 5
Практичне заняття 11. Фінансова система та фіскальна політика.	0 – 3 (опитування, обговорення кейсів) 0 – 2 (доповіді/презентації)	0 – 5

Практичне заняття 12. Кредитна система та монетарна політика.	0 – 3 (опитування, розв’язання задач) 0 – 2 (доповіді/презентації)	0 – 5
Практичне заняття 13. Система розподілу доходів та соціальна політика.	0 – 3 (опитування) 0 – 2 (доповіді/презентації)	0 – 5
Практичне заняття 14. Міжнародні економічні відносини та світове господарство.	0 – 3 (опитування)	0 – 3
Практичне заняття 15. Міжнародні економічні відносини та світове господарство.	0 – 2 (поточне тестування) 0 – 10 комплексна контрольна робота	0 – 12
Контрольна робота		0 – 20
Загалом сума балів		0 – 100

Здобувач може отримати додаткові бали за участь у конференціях із опублікуванням тез доповідей, сертифікат про проходження онлайн-курсів за тематикою навчальної дисципліни (до 10 балів). Також можуть бути зараховано додаткові (бонусні) бали за отримання призових місць у всеукраїнських наукових конкурсах або олімпіадах, отримання сертифікату за темою / темами дисципліни на освітніх платформах (Coursera, Prometheus, тощо).

Самостійна робота здобувачів:

У межах самостійної роботи здобувачі готуються до обговорення теоретичних питань, які виносяться на практичні заняття, опрацьовують матеріал лекцій, готують доповіді за визначеними темами, готуються до поточного контролю, підсумкової контрольної роботи. Доповіді та завдання подаються через Google Клас. Роботи мають бути написані у науковому стилі, оформлюються 14 шрифтом, міжрядковий інтервал – 1,5, обов’язково мають містити власні висновки та пропозиції, а також посилання на використані джерела. Обсяг роботи: доповіді-презентації (до 6 змістовних слайдів), кейсового, аналітичного та ситуаційного завдання – до 4 сторінок формату А4. Для презентації доповідей на практичних заняттях здобувачі готують презентації у PowerPoint. Терміни подання робіт встановлюються у Google Класі. У випадку несвоєчасного подання роботи оцінка за неї може бути знижена.

За підсумками вивчення дисципліни здобувачі готуються до проведення тестування. До самостійної роботи відноситься також написання та підготовка до друку тез доповідей (за бажанням здобувача).

ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»)

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10%). Обов’язкова присутність здобувачів під час проведення періодичного контролю. У випадку пропуску заняття з поважних причин здобувач зобов’язаний виконати

контрольну роботу за змістовим модулем у позанавчальний час за погодженням з викладачем. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується [Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова \(polozhennya-antiplagiat-2021.pdf \(onu.edu.ua\)\)](#).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються [Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ \(poloz-org-osvit-process_2022.pdf \(onu.edu.ua\)\)](#).